

Työntekijän eläkelain (TyEL) mukaisen vakuutus sopimuksen vakuutusehdot

Yleisiä määräyksiä

1 §

Näitä vakuutusehtoja sovelletaan työntekijän eläkelain 142 §:n mukaisen vakuutus sopimuksen tehneen työnantajan (vakuutuksenottajan) ja työeläkevakuutusyhtiön (vakuutuksenantajan) väliseen sopimussuhteeseen. Näitä vakuutusehtoja sovelletaan myös työntekijän eläkelain 186 §:n 2 momentin mukaisesti pakkovakuutettuun työnantajaan. Vakuutusehtoja ei sovelleta työntekijän eläkelain 147 §:ssä tarkoitettuun tilapäiseen työnantajaan.

2 §

Vakuutuksenantajan ja vakuutuksenottajan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön, sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamiin laskuperusteisiin ja vakuutusehtoihin sekä vakuutuskirjan määräyksiin.

Vakuutuksen piiriin kuuluvat henkilöt

3 §

Vakuutuksen piiriin kuuluvat kaikki sellaiset vakuutuksenottajan palveluksessa olevat työntekijät, joille vakuutuksenottaja on työntekijän eläkelain nojalla velvollinen järjestämään eläketurvan eikä hän ole työntekijän eläkelain 141 §:n 3 momentin mukaisesti järjestänyt heille eläketurvaa toisessa eläkelaitoksessa.

(STM/2796/2018) Jos vakuutuksenottaja haluaa vakuutuksen voimassa ollessa järjestää tietyille selkeästi määritellylle työntekijäryhmälle eläketurvan toisessa eläkelaitoksessa, hän on 5 §:ää noudattaen velvollinen ilmoittamaan tästä kirjallisesti vakuutuksenantajalle.

Vakuutuksen voimassaolo

4 §

Vakuutus sopimus syntyy vakuutushakemuksen hyväksymisestä lukien. Vakuutus on voimassa toistaiseksi vakuutuskauden kerrallaan niin kauan kuin vakuutuksenottaja on työntekijän eläkelain mukaan vakuuttamisvelvollinen, jollei 5 tai 6 §:stä muuta johdu.

Ensimmäinen vakuutuskausi päättyy vakuutus sopimuksen voimaantulo vuoden viimeisenä päivänä. Tämän jälkeen vakuutuskausi on kalenterivuosi, jollei 5 tai 6 §:stä muuta johdu.

Vakuutus koskee myös vakuutus sopimuksen voimaantuloa edeltävää aikaa siltä osin, kuin vakuutuksenottaja ei ole muuten järjestänyt työntekijän eläkelain mukaisesti vakuutettaville työntekijöilleen mainitun lain mukaista eläketurvaa. Jos kuitenkin vakuutettava takautuva aika liittyy välittömästi edelliseen vakuutettuun kauteen, liitetään tämä vakuuttamaton aika edelliseen vakuutukseen.

Vakuutuksen päättäminen

5 §

Vakuutuksenottaja voi irtisanoa vakuutussopimuksen päättymään maalis-, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä. Irtisanominen on tehtävä vakuutuksenantajalle kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättymispäivää.

Vakuutus ei voi kuitenkaan irtisanomisen johdosta päättyä ennen kuin vähintään vuosi on kulunut sen alkamisesta.

(STM/2796/2018) Jos vakuutuksenantaja on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutussopimuksen päättymään heti 1 momentin mukaista irtisanomisaikaa ja 2 momentin mukaista määräaikaa noudattamatta.

Jos vakuutussopimuksensa irtisanonut vakuutuksenottaja on edelleen vakuuttamisvelvollinen, hänen on irtisanomisen yhteydessä kirjallisesti selvitettävä vakuutuksenantajalle, että hän on irtisanotun vakuutuksen päättymisestä lukien järjestänyt työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan muulla tavoin.

6 §

Vakuutuksenantaja voi vakuutuksenottajan ilmoituksesta päättää vakuutuksen ilman erillistä irtisanomismenettelyä, jos vakuutuksenottaja ei enää ole vakuuttamisvelvollinen.

(STM/2796/2018) Samoin vakuutuksenantaja voi päättää vakuutuksen ilman erillistä irtisanomismenettelyä, jos vakuutuksenottaja ei ole ilmoittanut maksaneensa työntekijän eläkelain mukaista palkkaa vakuutuksenantajan tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä edeltävän 12 kuukauden aikana.

Vakuutuksenantajan on ennen vakuutuksen päättämistä varmistettava, ettei vakuutuksenottaja ole enää vakuuttamisvelvollinen. Vakuutuksen päättämisestä on ilmoitettava kirjallisesti vakuutuksenantajalle.

Työeläkevakuutusmaksun peruste (STM/2796/2018)

7 §

(STM/2796/2018) Työeläkevakuutusmaksu ja työeläkevakuutusmaksuun sisällytettävä vakuutusmaksujen korkouttamiseen määritelty korko määrätään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamien laskuperusteiden (laskuperusteet) mukaan.

Työeläkevakuutusmaksu koostuu työnantajan ja työntekijän maksusta. Vakuutuksenottaja pidättää työntekijän työeläkevakuutusmaksun työntekijälle maksamastaan työntekijän eläkelain 70 §:ssä tarkoitetusta työansioista ja 72 §:ssä tarkoitetusta vakuutuslaskusta sen maksamisen yhteydessä ja maksaa työeläkevakuutusmaksun kokonaisuudessaan vakuutuksenantajalle. Vakuutuksenottaja vastaa vakuutuksenantajalle myös työntekijän työeläkevakuutusmaksun osuudesta.

Työeläkevakuutusmaksun erääntyminen (STM/2796/2018)

8 § (STM/2796/2018)

Työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi vakuutuksenantajan ilmoittamana eräpäivänä palkanmaksukuukauden tai sitä seuraavan kuukauden aikana, ellei muuta ole sovittu. Työeläkevakuutusmaksun on kuitenkin eräännyttävä viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä. Jos työeläkevakuutusmaksu erääntyy

maksettavaksi palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden viimeisen päivän jälkeen, vakuutuksenantaja lisää siihen koron laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutuksenantaja ei hyvitä korkoa tämän momentin mukaisesti maksetulle työeläkevakuutusmaksulle.

Vakuutuksenantaja tarkistaa tarvittaessa työeläkevakuutusmaksun määrän laskuperusteiden mukaiseksi. Tarkistuserään lisätään tällöin korko laskuperusteiden mukaisesti vakuutuksenantajan ilmoittamaan eräpäivään asti.

Työntekijän eläkelain mukaisesti arvioidun palkan perusteella määrätty työeläkevakuutusmaksu eräännytty maksettavaksi vakuutuksenantajan ilmoittamana eräpäivänä.

Mikäli vakuutuksenottaja on maksanut työeläkevakuutusmaksua enemmän kuin laskuperusteiden mukaan olisi tullut maksaa, erotus voidaan käyttää maksamattomien työeläkevakuutusmaksujen tai seuraavien työeläkevakuutusmaksujen maksamiseen. Jos vakuutus on päätynyt eikä maksamattomia työeläkevakuutusmaksuja ole, erotus palautetaan vakuutuksenottajalle.

Vakuutuksenottaja voi sopia vakuutuksenantajan kanssa maksavansa työeläkevakuutusmaksua ennakoon. Vakuutuksenantaja ei hyvitä ennakoon maksetulle suoritukselle korkoa.

Vakuutuksenantaja voi määrätä työeläkevakuutusmaksun kokonaisuudessaan heti maksettavaksi, jos vakuutuksenottaja lopettaa sen toiminnan, jonka piiriin kuuluvia työntekijöitä vakuutussopimus koskee tai jos vakuutuksenottaja joutuu konkurssiin taikka vakuutus päättyy muusta syystä.

Jos näissä vakuutusehdoissa tarkoitettu eräpäivä on arkilauantai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka joului- tai juhannusaatto, maksu saadaan suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sama on voimassa, jos eräpäivä on päivä, jona pankkien yleisesti keskinäisissä maksuissaan käyttämät maksujärjestelmät eivät säädöskokoelmassa julkaistavan Suomen Pankinilmoituksen mukaan ole Euroopan keskuspankin tai Suomen Pankin tekemän päätöksen vuoksi käytössä.

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen (STM/2796/2018)

9 § (STM/2796/2018)

Työntekijän eläkelain 158 ja 162 §:n mukaisella lopullisen työeläkevakuutusmaksun eräpäivällä tarkoitetaan palkanmaksuvuotta seuraavan helmikuun viimeistä päivää. Vakuutuksenantajan on määrättävä työeläkevakuutusmaksu lopullisen työeläkevakuutusmaksun eräpäivän ja viiden sitä seuraavan kalenterivuoden aikana.

Työeläkevakuutusmaksun viivästyminen (STM/2796/2018)

10 § (STM/2796/2018)

Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, maksua korotetaan eräpäivästä maksupäivään korkolain 4 a §:n I momentissa tarkoitettua korkokannan mukaisella vuotuisella viivästyskorolla.

Jos I momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusmaksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, se on I momentissa tarkoitettuine viivästyskorokoineen suoraan ulosottokelpoinen niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Työeläkevakuutusmaksun perintään sovelletaan lisäksi saatavien perinnästä annettua lakia.

Jos vakuutuksenottaja on jättänyt työeläkevakuutusmaksun maksamatta viimeistään eräpäivänä, vakuutuksenantajalla on oikeus muuttaa työeläkevakuutusmaksu erääntymään viimeistään

palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden aikana vakuutuksenantajan ilmoittamana eräpäivänä.

Eläketurvan järjestämisen ja palkkatietojen ilmoittamisen laiminlyönti (STM/2796/2018)

11 § (STM/2796/2018)

Työnantaja, joka on laiminlyönyt eläketurvan järjestämisen työntekijän eläkelain 163 tai 186 §:n 5 momentin mukaisesti, on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksun, jonka määrää Valtiokonttori vakuutuksenantajan tekemästä hakemuksesta.

Jos vakuutuksenottaja laiminlyö työntekijän eläkelain 144 §:n tai vakuutus sopimuksen mukaiset palkkatietojen ilmoittamisveloitteensa, vakuutuksenantaja voi arvioida työntekijälle työeläkevakuutusmaksun perusteena käytettävän palkan ja määrätä työeläkevakuutusmaksun arvioidun palkan perusteella. Palkka arvioidaan laskuperusteiden mukaisesti.

Työeläkevakuutusmaksuista kertyneen rahaston takaisinlainaus

12 § (VN/7159/2020)

Vakuutuksenottajalla on oikeus lainata voimassa olevan työeläkevakuutuksen vakuutuksenantajalta osa työeläkevakuutusmaksuista kertyneestä rahastosta.

Takaisinlainausoikeutta ei ole työntekijän työeläkevakuutusmaksua vastaavan rahaston osaan. Työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen laskuperusteissa määritetään työeläkevakuutusmaksuista ja työntekijän työeläkevakuutusmaksuista kertyneiden rahastojen määrät. Vakuutuksenantajalla on kuitenkin oikeus maksuvalmiutensa tai vakavaraisuutensa varmistamiseksi rajoittaa vakuutuksenottajan takaisinlainausoikeutta siten, että lainattava määrä kahdentoista kuukauden aikana on enintään 10 prosenttia vakuutuksenottajan kulloinkin nostamatta olevan rahasto-osuuden määrästä.

Takaisinlainan korko muodostuu viitekorosta ja siihen lisättävästä vakuuden sekä laina-ajan pituuden mukaan määräytyvästä korkomarginaalista. Viitekorko on työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen laskuperusteissa määritelty TyEL-viitekorko lisättynä 0,3 prosenttiyksiköllä.

Laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään kymmenen vuotta. Jos laina maksetaan kokonaan tai osittain takaisin ennen laina-ajan päättymistä lainanottajan vaatimuksesta, lainanantajalla on oikeus periä jäljellä olevaan laina-aikaan ja korkotason muutokseen perustuva korvaus ennaikaisesta takaisinmaksusta.

Takaisinlainauksessa vakuutuksenantajan on kohdeltava vakuutuksenottajia yhdenmukaisesti.

Yksityiskohtaiset lainan ehdot määritellään takaisinlainan ehdoissa sekä takaisinlainaa koskevassa velkakirjassa.

Ulkomailla työskentelevän työntekijän työeläkevakuutus

13 § (STM/2796/2018)

Naiden vakuutusehtojen 1—12 §:aa sovelletaan myös silloin, kun työnantaja on työntekijän eläkelain 150 §:n 2 tai 3 momentin nojalla vakuutus sopimuksen tekemällä järjestänyt ulkomaillatyöskentelevälle työntekijälleen työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan.

Vakuutuksenottaja voi 5 §:ssä määrätystä poiketen irtisanoa 1 momentissa tarkoitetun vakuutuksen päättymään aikaisintaan sen kuukauden loppuun, jona vakuutuksenottaja on ilmoittanut irtisanomisesta kirjallisesti vakuutuksenantajalle.

Luottamustoimeen liittyvän työeläkevakuutuksen ehdot

14 §

Näiden vakuutusehtojen 1 – 12 §:ää sovelletaan myös silloin, kun palkkion maksaja on työntekijän eläkelain 8 §:n nojalla vakuutus sopimuksen tekemällä järjestänyt luottamustehtävää hoitavalle henkilölle työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan.

Yhtenä luottamustoimena pidetään kaikkia niitä tehtäviä, joissa vakuutettu on kalenterivuoden aikana samaan palkkion maksajaan.

Jos vakuutus ei koske kaikkia 1 momentissa tarkoitettuun vakuutuksenottajaan luottamustoimessa olevia henkilöitä, vakuutettujen henkilöpiiri on määriteltävä vakuutuksenottajan hyväksymällä tavalla riittävän selkeästi.

15 §

Jos luottamustehtävää hoitava henkilö on samaan aikaan työsuhteessa palkkion maksajana olevaan vakuutuksenottajaan, vakuutuksenottaja on velvollinen vakuuttamaan työntekijälleen luottamustoimen hoitamisesta maksamat palkkiot osana työsuhteesta maksettujen ansioiden vakuuttamista.

16 §

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua vakuutusta otettaessa on määrättävä, mistä alkaen vakuutetulle luottamustoimen hoitamisesta maksetut palkkiot otetaan huomioon eläkkeeseen oikeuttavina. Eläkkeeseen oikeuttavina palkkioina voidaan kuitenkin ottaa huomioon taannehtivasti enintään vakuutuksen ottamista välittömästi edeltäneen kalenterivuoden aikana maksetut palkkiot.

17 § (STM/2796/2018)

Vakuutuksenottaja voi 5 §:stä poiketen irtisanoa 14 §:ssä tarkoitetun luottamustoimeen liittyvän työeläkevakuutuksen päättymään aikaisintaan sen kuukauden loppuun, jona vakuutuksenottaja on ilmoittanut irtisanomisesta kirjallisesti vakuutuksenantajalle.

Voimaantulo

Nämä vakuutusehdot tulevat voimaan 1.1.2007.

Näitä vakuutusehtoja sovelletaan niiden voimaantulosta lukien työntekijän eläkelain voimaanpanolain 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin työntekijän eläkelain mukaisiksi vakuutuksiksi muuttuneisiin vakuutussopimuksiin sekä työntekijän eläkelain mukaisiin uusiin vakuutussopimuksiin.

Työntekijän eläkelain voimaanpanolain 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin työntekijän eläkelain mukaisiin vakuutuksiin kuuluvat työntekijäryhmät ovat muutettavissa vain näiden vakuutusehtojen 3 §:n 2 momentin mukaisesti.

Vakuutusehtojen 5 §:n 2 momentissa määrätystä poiketen vakuutuksenottaja voi työntekijän eläkelain voimaantulovuonna 2007 kirjallisesti irtisanoa työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen päättymään kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, vaikka vakuutus ei olisi ollut voimassa yhtiössä vuoden määräaikaa. Irtisanomisen on tapahduttava viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättymispäivää.

STM/948/2013: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 16.3.2013.

STM/4316/2014: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2015.

STM/2796/2018: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2019.

Ehtokohtia sovelletaan työeläkelakien mukaan vakuutettaviin työansioihin, joiden maksupäivä on 1 päivänä tammikuuta 2019 tai sen jälkeen.

Kuitenkin silta osin kuin vakuutusehtojen muutos koskee eläketurvan järjestämisen laiminlyöntiä, sovelletaan ehtomuutoksen laiminlyöntimaksua koskevia kohtia 1.1.2020 ja sen jälkeen tapahtuneisiin laiminlyönteihin. 31.12.2018 voimassa olevien ehtojen laiminlyöntikorotusta koskevia kohtia (10 §:n 1 momenttia, 11 §:n 3 momentin 1 ja 3 kohtia sekä 4 momenttia) sovelletaan 31.12.2019 saakka.

Jos palkkatiedot ovat vakuutuksenantajan käytettävissä myöhässä tulotietojärjestelmän tai siihen liittyvän tietojensiirron toimintahäiriön takia, vakuutuksenantaja voi määrätä, että työntekijän eläkelain mukaisesti arvioidun palkan perusteella määrätty työeläkevakuutusmaksu eräännyy maksettavaksi 8 §:n 3 momentin mukaisesti. Vakuutuksenantaja voi tässä tilanteessa myös määrätä, että vakuutuksenottaja maksaa näin eräännyvän työeläkevakuutusmaksun ennakoon, jolloin ennakkomaksu lasketaan samalla tavalla kuin 8 §:n 5 momentin tarkoittamassa menettelyssä. Tämän voimaantulokohtaan mukainen vakuutuksenantajan oikeus on voimassa 31.12.2020 saakka ja koskee palkkaa, joka on ilmoitettu tulotietojärjestelmään viimeistään 31.12.2020. Lisäksi edellytetään, että tulotietojärjestelmän tai siihen liittyvä tietojensiirron toimintahäiriö on tullut ilmi viimeistään 31.12.2020.

VN/6207/2020: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 20.3.2020.

Tätä ehtokohtaa sovelletaan vakuutusehtojen 8 §:n 1 momentin sijaan, jos työntekijän eläkelain mukaisten vakuutusmaksujen laskuperusteiden mukainen teoreettinen eräpäivä, joka on palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden viimeinen päivä, on 20.3.2020- 30.6.2020 välisenä aikana.

Työeläkevakuutusmaksu eräännyy maksettavaksi vakuutuksenantajan ilmoittamana eräpäivänä palkanmaksukuukauden tai sitä seuraavan kuukauden aikana, ellei muuta ole sovittu. Työeläkevakuutusmaksun on kuitenkin eräännyttävä viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan viidennen kuukauden loppuun mennessä. Jos työeläkevakuutusmaksu eräännyy maksettavaksi palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden viimeisen päivän jälkeen, vakuutuksenantaja lisää siihen koron laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutuksenantaja ei hyvitä korkoa tämän momentin mukaisesti maksetulle työeläkevakuutusmaksulle.

VN/7159/2020: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.4.2020.

Sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt nämä vakuutusehdot.